

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Om Digterne Baggesen og Oehlenschläger

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 195. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1819_342_5-txt-shoot-idm114.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

At jeg, uagtet mange har anseet mig for meget krigsk, dog i de nu ikke saa faae Aar jeg offentlig har skrevet Dansk, blandede mig lidt eller intet i de Penne-Krige der førdes; det er en afgjort Sag, som man nødes til at indrømme. Grunden hertil laae imidlertid vist nok ikke i den dorske Lige gyldighed for hvad der hyldes eller haanes i Ordets Verden, som mange sætte paa Listen af deres Dyder, under Navn af Tolerance, Humanitet, Liberalitet, Fredelighed, Beskedenhed o. s. v. Det har nemlig længe været, og er fremdeles min faste Overbeviisning, at er Tolerance Taalighed, da er den meget god for os til Hverdagsbrug, og jo bedre vi taale Fornærmelse, Miskjendelse, Haan og Deslige, desbedre for 1960s, men derfor er det lige vist: at *Sandhed* kan *aldrig* vise *Taalighed* men i det Høieste *kun Langmodighed mod Løgnen*, og at det kun er Sandheds utroe Tjenere som see igjennem Fingre med Løgnen, og lade den udbrede sig paa Sandheds Bekostning. Er Tolerance *Billighed*, da er den vist Noget man altid skal beflitte sig paa, og det er ikke meer end billigt, at lade Enhver staae og falde for sin egen Dommer, men det vilde være høist *ubilligt imod Sandheden*, enten at billige hvad den fordømmer, eller ei at misbillige, hvad der anfægter den. Er Tolerance Afskye for at ville overbevise eller knuse *Aand* med knyttte Næver, slaae Tanker med Sværd og kaste Meninger paa Baalet, da er den vist nok noget meget Fornuftigt, eller rettere Frihed for en hæsliig Ufornuft, men kan aldrig forbyde hvad der er aldeles fornuftigt: at bekjæmpe *Aand* med *Aand* og *Ord* med *Ord*. Er endelig Tolerance, som saa tit i vore og de næstforrige Dage, *Intet* af alt Dette, men kun Udtryk for en Parisisk Sminke, hvorunder man kan skjule hvad det skal være, og hvormed man vil blænde Folk, saa hvem der ikke har den, skal synes kulsort; da mener jeg det var bedst man forviiste Tolerancen med al anden Sminke, til Skuepladsen hvor den har hjemme. Det var en let Sag: ligedan at gaae hvad man kalder Humanitet og Liberalitet paa Klingen, og kyse eller knuge *hvad man kalder* Livet : Veiret af dem, men det behøves saa meget mindre, som alle *Dannemænd* maae være enige om, at alle *slige* fremmede Ord ere at betragte som *Land-Løbere*, man aldrig kan troe, og som derfor bør opbringes og føres ud af Landet paa *Fattig-Væsenets* Bekostning, eller, hvad der af mange Grunde er raadeligst, sættes paa Bremer-Holm at arbeide i Jern deres Livstid, med andre Ord: gjøres saa latterlige, og sættes saa klart frem i deres Selv-Modsigelse, at de aldrig meer kan tjene Nogen til Kjøphest, Sminke eller Skalkeskjul. Med ordenlige danske Ord som: Fredelighed, Beskedenhed og hvad dertil hører, er det ingen Sag at komme til rette, naar man selv vil den rette Vei, thi det er Ord som danske Folk forstaaer; man veed godt, at selv den fredeligste Mand kan ikke have Fred længer end hans Naboe vil, og at den er ikke beskeden, men i bedste Fald et Mæhæ, som ikke modsætter sig Angreb paa en vigtig Sandhed, som han kan forsvare. Altsaa, ikke af Feighed eller Magelighed, ikke af den Overtroe: at Strid i Ordets Verden skal eller kan undgaaes, saalænge ikke Sandhed har for evig bundet Løgnens Mund, ikke derfor har jeg helst holdt mig udenfor de Penne-Feider jeg, 198som Mand, har seet, og heri vil man udentvivi troe mig, da jeg i mine Strids-Skrifter har givet Folk Troen i Hænderne. Men, jeg har fundet, at snart streed man om Keiserens Skjæg, eller hvad der er det Samme, om sit eget Smule *Jeg*, snart var Strids-Heltene af det Slags, ingen *Aand* kunde røre ved, og intet Ord bide paa, og endelig saa var det stedse Tilfældet, og mere Tilfældet, jo vigtigere Tviste-Punkten var, at man i Almindelighed var ligegyldig ved Stridens Gang og Udfald, og enten fordømte den, paa Grund af, at den var en Strid, eller morede sig over den, fordi det var en *Tvist*. Da det nu er krænkende for en Christen almindelig at ansees for krigsk og trættekjær, og da det er ikke mindre modbydeligt for en alvorlig Mand at være Part i Noget som en Hane-Kamp eller Tyre-Fægtning til det ærede Publicums Forlystelse, saa har jeg endog i de sidste Aar med Flid undgaaet at yppe nogen Strid ved at angribe *med Navns Nævnelser*, indenlands nærværende Skribenters Ord og Meninger, og saa ligegyldig er man for hvad man kalder Sandhed, at man lader Slight rolig spotte og nedrive, naar man kun beholder *sit eget kjære Navn* i Fred.